

ACUSAT DE MATAR TRES GUÀRDIES CIVILS

103 anys per a un home sol

Falten poc menys de deu minuts per a les tres de la matinada del 17 de gener de 1984. Agustín Gómez Pérez, caporal primer de la guàrdia civil, acaba de signar el *parte* en què certifica que ha arribat a terme sense novetat el servei de vigilància de carretera que acompanya, amb uns altres dos agents, al quilòmetre 5,400 de la carretera Burjassot-Bétera. Dins el Talbot oficial, aparcat en un racó del camí, descansa el guàrdia Cayetano Carmona Carmona, ensopit per l'avorriment i per l'escalfor de l'interior del cotxe. A fora, amb un fred que pela, el guàrdia José Álvarez Cortés acompanya el caporal, vestits tots dos amb mànigues i botes reflectants. Aquesta nit han passat pocs cotxes.

Es probable que no s'haja produït cap robatori als xalets de la urbanització Mas Camarena, molt vigilada en els darrers dies. Dins de poca estona, si tot va bé, podran tornar a casa. Però no va bé. Els agents Gómez i Álvarez veuen, de sobte, els llums d'una furgoneta Ebro que s'acosta a gran velocitat. Fan el senyal de parar, com és costum, i el vehicle frena en sec. Tan en sec, que queda travessat a la calçada.

Quinze o vint minuts després, dos vianants donen avís a la policia municipal de Godella que han vist a la carretera un cotxe de la guàrdia civil amb les finestres trencades. Pensant que es tracta d'un accident, dos policies fan camí ràpidament cap a l'indret que els han assenyalat, el mateix quilòmetre 5,400 de la carretera de Bétera. El que troben allí, cap a les tres i vint de la matinada, serà fotografiat, filmat i publicat pels mitjans de comunicació valencians i espanyols durant dies i dies, i espaordirà l'opinió pública, poc acostumada a delictes d'aquesta magnitud.

Avui, al mes de desembre de 1985, tan sols hi ha una persona al món que podria explicar allò que passà, la matinada d'aquell 17 de gener, a la carretera Burjassot-Bétera. Es diu Luis Martínez Larios, és tancat a la presó d'homes de València i fou jutjat, la

Dimarts 3 de desembre quedà vist per a sentència el procés contra Luis, únic supervivent dels germans Martínez Larios, acusat d'haver assassinat tres guàrdies civils en 1984. El cas commocionà l'opinió pública valenciana. Luis nega haver disparat. Hi ha proves, però, que l'acusen.

Fúlvia Nicolàs

passada setmana, per la mort d'aquells tres guàrdies civils, en la qual ell mateix admet haver estat present.

L'altra persona que ho podria explicar, Andrés Martínez Larios, germà del processat, no tindrà mai oportunitat de fer-ho, perquè fou el quart mort en la matinada del 17 de gener.

Andrés, vuit anys més gran que Luis, viatjava aquella matinada en la mateixa furgoneta Ebro, carregada d'armes, que s'adreçava cap a Nàquera. Segons el fiscal, Andrés fou el primer a disparar contra els tres guàrdies civils, que els donaren el senyal d'aturar-se. Baixà del cotxe i abaté els agents, però rebé, ell també, un tret

MANOLO MOLINES

Martínez Larios, conduït al juí amb la cara amagada sota una bossa de plàstic.

mortal a la cuixa, al costat de l'artèria femoral, que li produiria, vint minuts o mitja hora després, la mort per pèrdua de sang. En la versió del ministeri públic, Luis baixà també de la furgoneta, disparant amb el seu revòlver, i potser amb una escopeta, i rematà tots tres guàrdies, que havien estat atacats per sorpresa sense temps de fer ús de les armes, tret de Cayetano Carmona, que, ja ferit de mort, aconseguí disparar des de l'interior del cotxe el seu fusell metrallador i ferir Andrés.

Segons l'advocat defensor de Luis, fou Andrés qui disparà contra els guàrdies, mentre Luis, que no arribà a baixar de la furgoneta, restava atordit per un colp que s'havia produït en intentar baixar a ajudar el seu germà, i resultava ferit pels impactes dels trets que colpejaren la part exterior de la furgoneta, un dels quals, que la travessà, li produí una lleu lesió al tòrax.

En qualsevol cas, Luis veié ferit el

seu germà i el conduí ràpidament, fugint de l'escenari de la matança, al seu pis familiar del carrer de Miquel Servet, a València, on moriria poc després d'arribar. La policia, avisada per uns veïns, trobà en aquell pis un amagatall on s'acumulaven diverses armes i explosius. Luis fou detingut, a les tres de la matinada del dia 20 de gener, en un pis del carrer de Bello, també a València, després d'entregar-se sense oferir resistència, malgrat estar fortament armat. En total, la policia trobà als distints pisos dels germans Martínez Larios tres subfusells Z-70, vuit escopetes de caça, tres pistoles, tres pistoles d'aire comprimit, diversos revòlvers, granades de mà i altres productes explosius, com també una gran quantitat de diners, materials i eines d'ús freqüent en robatoris —palanquetes, llanternes, plaques de matrícula— i aparells «scanner» per interceptar les emissions de la policia.

Luis, al qual s'aplicà la Llei Antiterrorista, passà a disposició judicial el dia 26 de gener de 1984, acusat de vuit assassinats, que no reconegué en les seues declaracions, i d'un nombre elevat d'atracaments. Considerat per la premsa del moment com «l'enemic públic número u», va ser jutjat la setmana passada pels delictes relacionats amb els fets de la carretera Burjassot-Bétera, que són, concretament, tres homicidis, un delictes d'atemptat a agents de l'autoritat, depòsit d'armes de guerra, utilització il·legal de vehicle alié, alteració de plaques de matrícula, incendi i imprudència temerària. El fiscal demanà al tribunal, per tot això, una pena total de 105 anys de presó i diverses accessòries.

Dues persones més, Consuelo Villaescusa i Vicente Muñoz, han estat processades i jutjades amb ell per delictes d'encobriment, ja que li proporcionaren l'adreça d'una casa on dormir les nits dels dies 18 i 19 de desembre, la primera, i una habitació en aquella casa, la mateixa on fou detingut, el segon.

Segons el relat de Luis davant el tribunal, molt breu perquè assegurarà no recordar molt bé els fets esdevinguts la matinada del 17 de gener, aquest desconeixia les activitats delictives a què es dedicava el seu germà, i accedí a acompanyar-lo al xalet de Nàquera sense saber que la furgoneta que conduïa, robada, transportava una pila d'armes. Luis assegura que una tercera persona, de l'existència de la qual no consta cap prova, anomenada «José», els acompanyava la

nit de la matança, i hi intervingué disparant contra els guàrdies.

Segons el seu relat, Luis no disparà un sol tret amb la seua pistola, la qual assegurarà que li havia estat entregada per Andrés poc abans, i després del tiroteig tan sols pensà de portar el seu germà a casa —no a un dispensari per por que els detindrien— i amagar-se de la policia. Després de portar Andrés al seu pis —al d'Andrés— i aparcar la furgoneta robada, que incendià ell mateix o s'incendià per qualsevol altre motiu, s'assabentà que Andrés havia mort dessagnat, visità la seua dona i anà a amagar-se a un pis on l'hostatjaren sense saber qui era, enduent-se una bossa amb armes i un milió i mig de pessetes. Tres dies després, en la matinada del 20 de gener, fou detingut en una acció conjunta de la policia i la guàrdia civil de València.

El jui se celebrà, els dies 2 i 3 de desembre, envoltat d'excepcionals mesures de seguretat i de notable expectació popular, a la Sala Quarta de l'Audiència Territorial, i quedà vist per a sentència després de tres llargues sessions. Més de trenta persones havien estat citades com a testimonis, tot i que només arribaren a declarar davant el tribunal, presidit pel magistrat president de la Sala, José Querol, una vintena. Malgrat que l'advocat defensor de Luis Martínez Larios, el prestigiós penalista Jesús Sancho Tello, féu constar la seua protesta perquè no s'havien fet practicar totes les proves demanades per la defensa, una bona colla d'hores de la vista oral s'esmerçaren en la presentació d'informes pericials, que abastaren des de les armes trobades a la casa dels Larios fins a les ferides mortals dels guàrdies civils, passant pels desastrosos efectes posteriors a la trista infància del processat.

El fiscal, que demanà per a Larios un total de 105 anys de presó, exposà en un informe impecablement presentat la seua versió dels fets, de la qual es pot deduir que Luis no tan sols participà en la mort dels tres guàrdies civils sinó que ell mateix, «a sang freda», els rematà, quan ja havien estat ferits pel seu germà Andrés. Segons el ministeri públic, fou la impunitat el mòbil del delictes, que impulsà els germans Larios a matar els agents per tal de no ser descoberts amb una furgoneta plena d'armes robades. Segons el defensor, però, Luis Martínez Larios, ignorant d'allò que transportava el vehicle que conduïa, no arribà a baixar de la furgoneta, i fou testimoni involuntari, aterrit i

sorprès, de la matança que protagonitzà el seu germà. Diverses proves balístiques i alguns raonaments lògics, igualment plausibles, fan possibles ambdues interpretacions, entre les quals haurà de decidir-se el tribunal presidit pel magistrat Querol. Una colla d'anys en la vida de Luis dependran d'aquesta decisió, que en mitjans jurídics i policials no s'espera gaire favorable per al futur del processat, per la poca consistència «física» de les proves presentades en el seu favor, malgrat l'altíssim nivell jurídic de la defensa.

Luis Martínez Larios, de professió tècnic de televisió, va nàixer a Albacete fa 35 anys, però es traslladà a València, amb la seua família, a l'edat de 12 anys. La seua infantesa estigué marcada pel caràcter inestable del seu pare, Andrés Martínez, que patia accessos de neurosi —ara està ingressat en un sanatori— i maltractava amb freqüència els fills, Andrés, nascut l'any 1942, Luis i Mari Carmen. De nivell sòcio-cultural entre mitjà i baix, Luis estudià primària i formació professional, i treballà, entre d'altres oficis, com a tècnic de la casa Vanguard, taxista i empleat en una agència de seguretat, on diu que s'aficionà a les armes, per bé que el seu oncle Iluminado ja havia induït en els joves Andrés i Luis l'entusiasme per tan perillosos instruments.

Segons els policies que han seguit el «cas Larios», Luis és un home immadur, per bé que bastant intel·ligent, dotat amb una habilitat manual poc freqüent. «Es tracta d'una personalitat difícil, que barreja una extraordinària educació i correcció amb una gran timidesa, però, al mateix temps, amb una gran violència quan entra en acció». La policia no tenia, abans de la seua detenció, cap informació sobre els germans Martínez

Larios, que no estaven relacionats ni poc ni molt amb els mitjans de la delinqüència habitual. «No eren, de cap manera, uns «xoriços» o uns «manguis», ni tampoc pertanyien a la gran màfia organitzada.

Eren, si es pot dir així, uns «pel·liculers», que posaven en pràctica, i molt bé, per cert, els plans que ells mateixos preparaven, apassionats per les armes, de les quals tenien un arsenal impressionant, i que no patien massa si havien de matar algú, com succeí en tres atracaments, dos a bancs i un al supermercat Jobac». En aquests delictes, que encara no han estat jutjats, moriren tres persones per trets disparats a sang freda, dels quals s'acusa a Luis i que ell nega.

Els Martínez Larios no tenien, ni de bon tros, cap relació amb el món de la droga, ni se sap que foren alcohòlics, viciosos del joc o «pervertits sexuals», per posar els exemples més freqüents en la delinqüència comuna.

La seua vida familiar, en particular en el cas de Luis, era plàcida i normal, i no exhibien grans luxes, per bé que tenien una considerable fortuna —sembla que duien sempre damunt grans quantitats de diners— i eren propietaris de dos xalets, a Nàquera i Calicanto, de grandària i valor considerables. Luis es casà, un any abans de ser detingut, amb una dona anomenada Empar Rosa, la qual estimava —i estima— amb bogeria. Segons ens explicava el mateix policia, quan Empar anà a visitar-lo a la comissaria, poc després de la seua detenció, «Luis Martínez Larios es llançà als seus peus plorant com un xiquet, besant-li els peus i les mans amb desesperació».

Amb el seu germà Andrés, vuit anys més gran que ell, Luis mantenia una relació quasi filial. Mancat de l'amor del seu pare, segons expliquen

tant el seu advocat com la policia, Luis s'arrecerà en la forta personalitat del seu germà, que els que coneixen el cas consideren pràcticament com el principal inductor de Luis en la carrera delictiva. La mort d'Andrés, quasi en els seus braços, provocà una tremenda impressió a Luis, que, afegida a la seua detenció, els duríssims interrogatoris i als fets del 17 de gener, que presencià o en què participà —és molt difícil de saber—, el deixaren destrossat. Ell sempre ha dit que fou maltractat i colpejat per la policia, cosa que aquesta, òbviament, nega, i que per això reconegué, en les declaracions fetes a Xefatura, l'autoria dels nombrosos atracaments de què se l'acusa, però no de les morts. El seu comportament a la presó d'homes de València, on està internat des de gener de 1984, ha estat sempre correcte, segons testimoniaren durant el juísis o set funcionaris d'aquest centre i el mateix capellà de la presó, els quals el definiren a instàncies de la defensa com un home «tímid, submís, obedient i gens conflictiu, treballador i disciplinat».

Durant el curs d'aquest judici, com en l'anterior per la mort d'un home anomenat Jesús Medina Iniesta —del qual encara no s'ha dictat sentència—, Luis Martínez Larios s'ha comportat com un home abatut, educat i temerós, amb la clara consciència d'estar, físicament i legal, acorralat. I és que, es mire com es mire —amb odi, pietat, llàstima o curiositat—, Martínez Larios té mala peça al teler. Convé, si més no fins que la justícia dicte sentència, tenir ben present el principi de presumpció d'innocència —cosa que cert diari de la ciutat oblida sovint—, i aquell altre que aconsella, en cas de dubte, donar a l'acusat l'oportunitat de defensar-se. □

CAFE PACHA

PRESENTA CADA DIA (LLEVAT DEL DIUMENGE)
A LES 12 DE LA NIT

LAS ESCLAVAS DEL PACHA

Original de JULI LEAL I RAFA GARCIA
amb les estrelles MARGOT, CLARA ESMERALDA I ANITA GOMEZ
RESERVEU TAULA AL TELÈFON 362 88 28

